

Sara Medberg

En ung dams äventyr
i Sverige under
Jane Austens tid ...

Myndlingen

Utdrag ur boken "Myndlingen"

... Högvälborne greve Dominic Lindswärd var på dåligt humör. "Den här färden var den sämsta idén jag någonsin har fått", muttrade han frustrerat när han kämpade sig igenom ytterligare en vildvuxen rosenbuske. "Kan den här stigen verkligen leda till Rosenvalvets herrgård? Vårdshusvärden i byn intygade att jag bara skulle följa vägen och sedan ta till vänster så skulle jag vara framme på nolltid. Men han nämnde aldrig att jag skulle vara nödgad att ta mig genom en djungel."

Hans rökgrå hingst Felix traskade tappert vidare. Rosor i olika färger och former växte överallt. Dominic rättade till sin svarta sidenhatt och rynkade pannan missnöjt. Att dra ihop ögonbrynen på ett oklädsamt sätt hade blivit en dålig vana ända sedan den dagen han kommit på den obetänksamma idén att åka till Svea rikes östra halva Finland, där Österbotten låg. Dominic ångrade redan sitt impulsiva beslut att segla över Östersjön för att kontrollera hur hans faster och myndling mådde.

"Ett idiotiskt påhitt", fnös han och slog med ridpiskan mot en särskilt envis växt som visade tydliga tendenser att vilja omfamna hans stilfulla yttre. Det här var hans första besök till denna avlägsna del av landet och han hade ingen önskan att upprepa erfarenheten inom den närmaste framtiden.

Han saknade till de välvårdade herrgårdsparkerna och hovlivet i Stockholm så att det värkte i hjärtat. Finland kändes som en ödemark mitt ute i en karg periferi. Invånarna visste ingenting om mode och förfining (två ämnen som låg greven nära om hjärtat), området var glest bebott och det värsta av allt – ingen ordentlig skräddare gick att hitta.

"Hur kunde jag få för mig att lämna civilisationen?" undrade han och frigjorde sin ridhandske från den ovälkomna uppmärksamheten av en taggig roskvist. Om han någonsin nådde fram till Rosenvalvets herrgård skulle han vara tvungen att byta ett par allvarliga ord med trädgårdsmästaren. Om det fanns en. Parken var ju fullkomligt förvildad.

Dominics tankar återvände till anledningen för den olycksaliga resan. Bakom den plötsliga färden till vildmarken låg någonting som andra människor skulle ha kallat samvete men som Dominic valde att se som plikt känsla. Han hade

efter sin far ärvt ansvaret för en ung flicka tillsammans med ett avlägset beläget gods dit han nu var på väg.

Dominic kunde inte hindra en rysning från att löpa genom ryggraden. Han hyste inget större intresse för barnskötsel men det hade gått flera år sedan faderns bortgång och han kunde inte längre uppskjuta det oundvikliga. Det ingick i en adelsmans plikt att se till välfärden hos dem som var i beroendeställning till honom och det var på tiden att han gjorde en artighetsvisit.

Hans faster – en änkefru Malmén som han aldrig haft äran att träffa – hade hittills sett till den praktiska uppfostran. Dominic litade fullständigt på att den idkats på ett ståndsmässigt sätt. Den här visiten var en formalitet. Han skulle se över situationen, bedöma den nöjaktig och hastigt men värdigt avlägsna sig för att återförenas med nöjeslivets vederkvickande virvlar i huvudstaden.

Dominic funderade vidare. Barnets exakta ålder var en detalj höljd i ovisshetens dunkel. Han hade aldrig ordentligt hunnit sätta sig in i handlingarna rörande fallet utan nöjt sig med att förse ungen med en riklig summa nålpenngar. Antagligen handlade det om en liten tös, resonerade han och ångrade med detsamma att han inte tänkt på att köpa med sig några leksaker. De skulle kanske ha kunnat bibringa glädje för den lilla.

Han skakade av sig tankarna. Greve Lindswärd hade viktigare saker att göra med sin dyrbara tid än att skaffa leksaker. Men om flickan var mycket ung skulle han kanske innan sin avfärd behöva anställa en kompetent barnsköterska som kunde underlätta fasterns uppfostringsarbete.

Plötsligt avbröts funderingarna av ett oväntat ljud. Dominic lyfte på huvudet och lyssnade. Hördes inte dunder av hovar på avstånd? Felix hade kommit till samma slutsats. Han spetsade öronen och tittade vaksamt in bland träden. Ljudet närmade sig i hisnande takt och upprepades i ett eko av de närbelägna strandklipporna. Dominic kom väl ihåg de branta stenväggarna som han nyligen hade passerat och som störtade rakt ner i havet. Han hoppades att vem ryttaren än var skulle han vara medveten om den tvära slutningen.

Hoppet visade sig vara obefogat. Samtidigt som dånet av en allt snabbare galopp närmade sig hörde Dominic hur grenar och kvistar knäcktes under hästens väldiga kraft. Och sedan dök ekipaget fram.

Dominic var nära att ramla ur den dyrbara lädersadeln då han såg uppenbarelsen i vitt, rosa och guld. En ung flicka som inte kunde vara mycket mer än femton år störtade fram från en klunga yviga ädelträd på ryggen av ett enormt

silvervitt sto. Hon red i en fart som han hade trott var omöjlig att åstadkomma i en damsadel. Åtminstone de fina damer som han kände nöjde sig med värdiga ritturer i sakta mak i ofarlig terräng.

Den unga damen verkade inte lägga märke till Dominic. Det gjorde honom oförklarligt irriterad. Hon hade klätt sig i en rosa muslinsklänning som han var övertygad om inte var ämnad för vilda ritturer. Dräktens tunna tyg fladdrade i luften och avslöjade nätta små fötter som var instuckna i enkla sidenskor. Hon bar inga handskar – ett grovt etikettsbrott, noterade Dominic reflexmässigt.

Han var nästan säker på att han hörde henne ropa någonting som lät misstänkt likt ”hurra” eller ”jippi” i stoets öra där hon låg böjd över hästens vita hals. Den silvriga manen piskades bakåt i vinden och mitt framför hans förvånade ögon kapitulerade banden i ryttarinnans rosa bahytt för färdens påfrestningar och hela skapelsen flög hejdlöst genom luften. Fallet ackompanjerades av en riklig mängd hårnålar som for åt alla håll och försvann i buskaget. Hatten landade med en liten duns bredvid Felix ben. En kaskad av glänsande gyllene lockar föll över flickans smala axlar när hon och hästen försvann i riktning mot strandklipporna.

Dominic vaknade ur sitt förbryllade tillstånd. Den okända unga damen var som bäst på väg mot det farliga stupet och här stod han och stirrade på en rosenröd bahytt som om han aldrig hade sett en damhatt förr! Det konfunderade honom att hon använde den söta skapelsen istället för en ändamålsenlig ridhatt med slöja men det var ingen anledning till att bli handlingsförlamad. Dominic slet blicken från de skära hattbanden som fladdrade stilla i havsvinden.

”Fröken, ni måste stanna!” utbrast han och sporrade Felix. Mannen och hästen flög efter den lilla ryttarinnan. ”Det finns ett brant stup längre fram, var vänlig och håll in hästen!”

Orden dränktes i hovarnas dunder. Varje steg tog ekipagen närmare avgrunden och rädslan ströp Dominics hals. Han ville inte ha den obetänksamma främlingens öde på sitt samvete. Träden flimrade förbi och han undrade med fasa om den unga damens häst hade skenat eller hörde sådana här vansinnesritter till hennes vardag.

Dominic ropade på nytt. ”Fröken, dra i tyglarna! Ni måste få stopp på er häst.”

Den kommenderande rösten hade fått mången av hans motståndare att skaka av rädsla. Flickan ignorerade varningen. Det var svårt att avgöra om det

berodde på att hon inte hörde den eller på att hon inte var i stånd att kontrollera sin häst. Dominic misstänkte att det senare alternativet var närmare sanningen.

Han lyckades komma ikapp det silvriga stoet, lutade sig åt sidan och tog ett fast grepp om hennes tyglar. Märren kom av sig, tvingades att dämpa farten och stegrade förskräckt. Dominic hängde envist kvar. Efter en stunds kamp lugnade sig skimmeln och han vågade släppa taget om tömmarna. Han sneglade omkring sig. Bara några alnar från Felix hovar störtade en grå klippvägg ner till en skummande vattenyta som prickades av vassa stenblock.

Dominic dirigerade hästarna på säkrare mark och lyfte sin rasande blick till ryttarinnans ansikte. ”Vad tänker ni att ni håller på med, fröken?” förhörde han sig med iskall vrede. ”Ni skulle ha kunnat skada både er själv och hästen. Hade ni förlorat kontrollen över henne?”

”Ni behöver inte se så arg ut, min herre. Jag hade hela tiden fullkomlig kontroll över Pärlan här”, anmälde den unga damen en aning andfått men muntert och klappade stoets skinande hals. Den pärlgråa hästen hade lugnat sig imponerande snabbt och mumsade med god aptit på en saftig grästuva.

”Det såg då inte ut som att ni hade fullkomlig kontroll”, genmälde Dominic frostigt.

”Jag kan intyga att så var fallet. Ingenting är lika uppiggande som raska ridturer. De hjälper en att reda ut tankarna och ger ny energi.” Hon såg på Dominic med glittrande ögon. Den vilda ridturen hade skänkt hennes kinder en rosa nyans som under andra omständigheter skulle ha kunnat vara oemotståndlig.

Nu kände Dominic emellertid hur han blev ännu argare. Hur hade hon mage att skratta åt honom?

”Hur understår ni er att håna er räddare? Unga damer ska inte galoppera obehärskat genom obanad mark”, väste han mellan hopbitna käkar och slungade henne ett hårresande ögonkast som ämnade att sätta henne på plats.

Hon besvarade blicken oberört. ”Jag känner till trakterna ända in i minsta detalj och skulle ha svängt av i god tid innan stupet. Ingen svävade i någon fara innan ni kom ifatt oss och på ett oförståndigt sätt gav er i kast med tyglarna på min häst.” Hon såg förtjusande förnärad ut. ”Pärlan blev rädd för det plötsliga anfallet. Hon har fram tills idag aldrig stegrat och brukar lyda min minsta vink.”

För första gången registrerade Dominic i detalj ansiktsdragen hos sin motståndarinna i den verbala kampen. Han blinkade häpet.

Den unga damen såg ut som en tavla med namnet ”Morgondagg” eller ”Dimma i soluppgång”. Hon hade safirblåa ögon, en mun likt en rosenknopp, en bestämd – i Dominics irriterade ögon alldeles för bestämd – liten haka och vackert välvda ögonbryn. Den lena vita hyn förde tankarna till silke och grädde. Den skära dräkten som hon bar var av vackert men aningen slitet tyg och den enda återstående hårnålen glimmade i solen.

Av någon mystisk anledning eldade dessa upptäckter Dominics vrede till fullkomligt ursinne. Han tog hårdhänt tag i den muslinstäckta armen i syfte att skrämja välbehövt vett i den lilla token.

”Struntprat, ni får vara tacksam att jag råkade vara i närheten och kunde rädda er.” Han borrhade sin stränga blick i hennes ögon. ”Det är uppenbart att er häst hade skenat. Annars skulle ni inte ha störtat fram i den där okvinnliga hastigheten.”

”Om jag är en sådan ynkelig ryttare kan ni kanske vara vänlig och förklara hur det kommer sig att jag inte blev avkastad när Pärlan stegrade.” Den målmedvetna lilla hakan höjdes. Skrattet hade dött bort från de blåa ögonen och ersatts av värdig nonchalans.

”Ni hade väl tur, antar jag”, morrhade Dominic och lutade sig ännu närmare. Hans vanligtvis gentlemannamässiga uppträdande hade på ett gåtfullt sätt lämnat honom. Han var tämligen säker på att flickan varit nära att fara illa och ämnade påminna henne om några grundläggande principer i besinningsfullt uppförande. Det kanske skulle förhindra befängda drömmier om obehärskade ridutflykter i fortsättningen. Han skakade om henne lätt.

Äntligen började hon se lite skraj ut.

Dominic grymtade belåtet och utnyttjade sitt övertag för att fortfara. ”Vad gör ni här alldeles ensam och varför har ni inte sällskap av en gentleman eller en stalldräng? Det passar sig inte att rida omkring utan eskort. Och sist men inte minst: var är er riddräkt?”

Den sista rättframma frågan fick henne att rodna. En gentleman frågade inte en okänd dam om någonting så personligt som kläder, men Dominic var till den grad rasande att han inte brydde sig om små beteenderelaterade finesser. Genom hans upprörda tankar blixtrade minnesbilder av en annan flicka och en annan strand. Erinringarna bidrog till den obarmhäftiga sinnesstämningen.

Han bet ihop. Den obetänksamma unga damen framför honom hade ingenting med hans syster att göra. Han hade för länge sedan förpassat de

oangenäma hågkomsterna om vad Eugenia varit med om till en undangömd plats i sitt inre och ämnade inte låta någonting gräva fram dem. Det som hänt tillhörde det förflutna.

”Jag ber att ni omedelbart släpper taget om mig!” befallde hon med en beslutsam röst som avbröt hans självrannsakan. ”Mina klädval angår inte er.”

”Ni verkar vara i desperat behov av någon som ser efter er”, anmärkte han syrligt och tittade in i de lysande ögonen som kantades av en uppsjö av täta mörka ögonfransar. ”Vem den arma manspersonen än är som har belastats med ansvaret om er måste jag säga att jag inte avundas honom.”

”Åh!” Flickan blev tydligen förstummad av hans taktlöshet.

Dominic kände en ny våg av irritation. Trots sitt tilltalande yttre var hon utan tvekan lika enfaldig som resten av representanterna för det täcka könet. Han hade ingen hög uppfattning om kvinnor i allmänhet och unga kvinnor i synnerhet.

Vågornas brus ekade uppför klipporna och doften av ängsblommor fyllde luften. Dominic lade knappt märke till de pittoreska detaljerna. Han var för upptagen av att reta sig på hur den unga kvinnans så kallade riddräkt fladdrade i den tilltagande blåsten. Hon uppvisade en uppenbar avsaknad för all känsla för det passande. Tänka sig! Att bege sig på en ridtur ensam och iförd en muslinsklänning. Dominic hade aldrig skådat maken till beteendet. I hans välorganiserade värld tolererades inga förbrytelser mot det korrekta.

Han kisade hotfullt. ”Jag borde återbörda er till den stackars karlen som har hand om er. Han kanske inte ens vet om att ni har irrat iväg utan sällskap.”

”Hur understår ni er?” andades hon och ryckte sig fri med en häftighet och kraft som förbluffade Dominic. ”Jag är inte en borttappad kattunge som ska återlämnas till sin ägare. Vem är ni, min herre? Hur vågar ni bära hand på en dam?”

Dominic konstaterade dystert att alla kvinnliga dygder i form av mildhet och lågmält beteende verkade vara främmande för den unga damen. ”Jag kunde fråga er samma sak”, replikerade han ironiskt. ”Vem är ni och vad gör ni på min mark?”

”Er mark! Av alla oförskämda påståenden...”

”Det här området tillhör Rosenvalvets herrgård som jag förvaltar över”, avbröt Dominic isigt. ”Var nu vänlig och svara på min fråga, fröken. Ge mig ert namn.”

De klarblåa ögonen avspeglade ingen förskräckelse över att en ogift dam och en gentleman tvingades stifta bekantskap på detta okonventionella sätt. Handlingen skulle ha varit helt otänkbar i societeten där strikta föreskrifter reglerade umgänget mellan unga damer och herrar och där en formell presentation föregick all form av kommunikation.

”Jag är Desideria Johanna Sparw, protegé till greve Lindswärd”, anmälde den guldlockiga skönheten och knyckte på nacken.

En öronbedövande tystnad följde tillkännagivandet.

Tyckte du om baken?

Köp den här!